

Tanker og traditioner vedrørende Chanukah

Baggrund:

Chanukah, også kaldet lysets fest, finder sted i den jødiske vintermåned Kislev.

Chanukah hører til de eftermosaiske fester. Det vil sige, at festen ikke er omtalt i Torah, eftersom begivenheden der danner grund for fejringen, fandt sted efter Torahs afslutning.

Vi fejrer makkabæernes sejr over det græsk-syriske rige. Vi befinder os tidsmæssigt i det andet århundrede før almindelig tidsregning. Den græsk-syriske tyrant Antiochus havde magten over det nuværende Israel, og forbød mange aspekter tilknyttet jødedommen. Samtidig ændrede han Templet i Jerusalem til et hedensk tempel. Det lykkedes makkabæerne (en jødisk militær gruppe) at overvinde Antiochus og den stærk hellenistiske påvirkning, der var til fare for jødedommens overlevelse.

Makkabæerne fik rensat Templet for hedensk påvirkning og kunne derved genindvie Templet til brug for jødisk gudstjeneste. Da man undersøgte beholdningen af olivenolien til brug for menorahen, var der kun olie til en dag, og det ville tage otte dage at fremskaffe ny olie. Som et mirakel varede den ene dags olie i otte dage, således at den evige flamme, der skulle lyse konstant i menorahen, ikke blev brudt i Templet.

Traditioner:

For at mindes at olien varede i 8 dage tænder man lys i sin chanukia i 8 dage. Man tænder et lys den første dag og to lys den anden dag, således at alle 8 lys bliver tændt den 8. dag. Man tænder lysene fra højre til venstre, således at det nye lys altid bliver tændt først. Da det jødiske døgn starter aftenen før ved solnedgang, tændes dagenes lys aftenen før.

Man er ifølge jødisk- rabbinsk traditionel tankegang forpligtet til at tænde chanukahlys derhjemme.

Vi tænder dog også hver dag lys på skolen og der bliver tændt i synagogen.

Brachaen til tænding af lysene:

BARUCH ATAH ADONAI ELOHEINU MELECH HA'OLAM ASHER KIDISHANU BEMITZVOTAV
VETZIVANU LEHADLIK NER SHEL CHANUKAH

BARUCH ATAH ADONAI ELOHEINU MELECH HA'OLAM SHE'ASAH LA'AVOTEINU BAJAMIN HAHEM
BAZMAN HAZÉ

BARUCH ATAH ADONAI ELOHEINU MELECH HAÓLAM SHEHECHEJANU VEKIJEMANU VEHIGIJANU LAZMAN HAZÉ (Dette vers synges kun 1. aften)

Sange:

Der er tradition for at man under lystændingen, efter Brachaen synger "Haneråt Halalu..." og derefter Maoz Tsur.

Haeråt Halalu..

Haneråt halalu anu madlikin

Al hanisim veal haniflaåt veal hateshuåt

Veal hamilchamåt

Sheasita laavåtenu bajamin hahem bazman haze

Maáz Tsur:

Maáz tsur jesuati lecha naé leshabe´ach

Tikån bet tefilati vesham toda nezabe´ach

Le´et tachin matbe´ach mitsar hamnabe´ach

Az egmår beshir mizmår Chanukah hamizbeách

Spise:

I løbet af chanukahugen spiser man sufganiot og latkes, da begge disse kager er bagt i olie.

Sevion:

Den lille snurretop, sevivon spiller man i løbet af chanukahugen. På, hver side af sevivonen står der et hebraisk bogstav, der samtidig fortæller om spillets gang. Bogstaverne på sevivonen giver sammensat følgende betydning: Det store mirakel skete her/der.

Med ønsket om en glædelig chanukah til alle.

Charlotte

